

Kaip paprasčiau atlikti pirkimus, kai pirkimo vertės didelės?

Ką daryti, jei apskaičiavus pirkimo vertę, ji viršija tarptautinės pirkimo vertės ribas, o nedidelę dalį prekių reikia greičiau nupirkti?

Jei pirkimo vertė viršija tarptautinių pirkimų vertės ribą – ar tikrai kiekvieną pirkimą daryti kaip tarptautinį? Ar galima dalį prekių, paslaugų nupirkti vykdant mažos vertės pirkimą?

Tokius ir panašius klausimus gauname iš perkančiųjų organizacijų. Taip, tarptautinių pirkimų procedūros ilgesnės, sudėtingesnės, tačiau Viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPĮ) numato ir palengvinimus perkančiosioms organizacijoms.

Nors pirkimo vertė ir viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą, dalį pirkimų galima atlikti kaip mažos vertės pirkimus. Pagrindinės taisyklės nustatytos VPĮ 5 straipsnio 8 ir 9 dalyse.

Jei vertė viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą

Jeigu numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija, perkančioji organizacija turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti supaprastintus pirkimus atskiroms pirkimo dalims, kurių kiekvienos vertė yra mažesnė kaip 80 000 Eur perkant to paties tipo prekes ar paslaugas, o perkant darbus – mažesnė kaip 1 000 000 Eur, jeigu bendra tokių pirkimo dalių vertė yra ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

Bei neatsižvelgiant į tai, kad numatoma pirkimo vertė yra lygi mažos vertės pirkimo ribai arba ją viršija, perkančioji organizacija turi VPĮ nustatyta tvarka atlikti mažos vertės pirkimą atskiroms pirkimo dalims, kurių bendra vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur to paties tipo prekių ar paslaugų sutarčių vertės, o perkant darbus – mažesnė kaip 145 000 Eur .

Pavyzdžiai.

- *Planuojama pirkti kompiuterinės įrangos per metus už 450 000 Eur. 20 procentų šios vertės sudarys 90 000 Eur. Vadinasi, vykdant supaprastintus pirkimus galima kompiuterinės įrangos nusipirkti ne daugiau kaip už 90 000 Eur, tačiau kiekviena dalis turi būti mažesnė kaip 80 000 Eur. Tokiu atveju galima vykdyti kelis supaprastintus pirkimus, pvz., 79 000 Eur ir 10 000 Eur arba 2 dalys po 44 000 Eur ir t.t.*

arba

- *Vykdant mažos vertės pirkimus, galima kompiuterinės įrangos nusipirkti iki 58 000 Eur. Kaip supaprastintus ne daugiau kaip už 32 000 Eur. Tokiu atveju galima vykdyti kelis mažos vertės pirkimus, pvz., 20 000 Eur ir iki 38 000 Eur arba 3 dalys po 18 000,00 ir t.t.*

- *Planuojama pirkti baldų už 210 000 Eur per metus. 20 procentų šios vertės sudarys 42 000 Eur. Vadinasi vykdant mažos vertės pirkimus galima baldų įsigyti ne daugiau kaip už 42 000 Eur.*
- *Planuojama pirkti įrangos remonto paslaugų už 1 000 000 Eur. 20 procentų šios vertės sudarys 200 000 Eur. Vykdant supaprastintus pirkimus remonto paslaugų galima įsigyti ne daugiau kaip už 200 000 Eur, tačiau kiekvienos pirkimo dalies vertė turi būti mažesnė kaip 80 000 Eur. Tokiu atveju galima atlikti kelis supaprastintus pirkimus, pvz., 2 po 70 000 Eur ir 1 už 60 000 Eur ir t.t.*

arba

- *Vykdant mažos vertės pirkimus remonto paslaugų galima įsigyti iki 58 000 Eur. Už ne daugiau kaip 142 000,00 Eur bus vykdomi supaprastinti pirkimai.*

Jeigu numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija ir perkančioji organizacija pasinaudoja VPĮ 5 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytais teisėmis, turi būti užtikrinama, kad bendra pagal šio straipsnio 8 ir 9 dalis atliekamo pirkimo dalių vertė (supaprastintų ir mažos vertės pirkimų) būtų ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

Kaip taikyti abi šias taisykles?

✓ Jei perkančioji organizacija atlieka tarptautinės vertės pirkimą, ji gali taikyti abi taisykles, tai yra vykdyti ir supaprastintus pirkimus (VPĮ 5 straipsnio 8 dalis) ir mažos vertės pirkimus (VPĮ 5 straipsnio 9 dalis). Jei perkančioji organizacija neplanuoja vykdyti supaprastintų pirkimų, **ji galės vykdyti mažos vertės pirkimus (taikoma nuo 2017-07-01).**

✓ Jei planuojama vykdyti tarptautinės vertės pirkimus, tam tikrą jų dalį vykdant kaip supaprastintus, ar mažos vertės pirkimus, nėra svarbu eiliškumas (t. y. ar perkančioji organizacija pirmiausia atliks tarptautinės vertės pirkimą, ar mažos vertės). Galima pirmiausia atlikti ir mažos vertės pirkimą, o po to – tarptautinį pirkimą, dar vėliau – supaprastintą – svarbu tik tinkamai apskaičiuoti pirkimo vertę ir tinkamai įsivertinti VPĮ 5 straipsnio 8-10 dalyse nustatytas sąlygas.

Kas svarbu dėl pirkimų planavimo

Pirkimų planavimas turi būti atliktas vadovaujantis VPĮ 5 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t. y. toks skaidymas privalo atsispindėti ir perkančiosios organizacijos pirkimų plane. Taip pat *būtina užtikrinti VPĮ 5 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų laikymąsi.*

Pastaba: vertės paaiškinimuose ir pavyzdžiuose pateiktos be PVM.